

La Pancarte Noire de Saint-Martin de Tours, brûlée en 1793, restituée d'après les textes imprimés et manuscrits, Nr. 23

In nomine sanctae et individuae Trinitatis. Nos siquidem Rotbertus, gratia omnipotentis Dei, gregis incliti confessoris Christi beati Martini abba necnon et comes, percognitum et manifestum esse cupimus omnibus Christi Ecclesiaeque catholicae fidelibus necnon praecipue et prae omnibus praefati beati Martini gregis abbatibus, nostris successoribus, quoniam accessit ad nostrae paternitatis nostrique regiminis atque pietatis mercedem idem venerandus grex praefatus, cui praesse videbamur, per venerabilem ipsius gregis diaconum, Adalelmum nomine, se humiliter ac lacrimabiliter utpote pro spirituali amisso bono reclamans et dicens, quod res omnes ad hospitale pauperum pertinentes, quas per multorum praeteritorum curricula temporum diversorum Christi fidelium prona devotio eidem sancto Martino, cellulae videlicet Sancti Clementis, ad pascendos ibi perpetualiter pauperes, pro earundem rerum collatarum praecedentium scilicet sequentiumque fidelium omnium elemosina ac futuro remedio contulerat, praedecessor noster, domnus Odo, germanus noster, praescripti gregis tunc abba, deinde Francorum rex piissimus, quorundam suorum quasi fidelium instinctu ignoramus, aut dolo aut ipsorum suorum, ut diximus, quasi fidelium importuna cupiditate seductus, absque consultu Sancti Martini canonicorum, quibus officium erogandae elemosinae et hospitalitatis specialiter pertinebat, cuidam nostro canonico, tunc fidei suo libere et licenter, quemadmodum suas proprias res, ut sibi exinde singulariter seclusa ex toto refectioe fratrum et elemosina pauperum serviret, beneficiario jure habendas concesserat; nosque denuo illi in eodem regimine succedentes, sub eadem periculosa invasione easdem res pauperum nostro tempore in beneficium manere permittebamus, et ob id omnis generalis hospitum humanitas et pauperum elemosina, quae priscis temporibus in monasterio Beati Martini, pro regibus et totius sanctae Dei Ecclesiae ordinibus etiamque regni proceribus necnon, ut diximus, et earundem rerum collatoribus omnibusque catholicis fidelibus, tam vivis quam et debito mortis solutis, pauperibus, advenis et peregrinis studiosius erogabatur, penitus exciderat; insuperque omnis generalis hospitalitas adnullata remanebat. Nos igitur hujus venerandosi gregis lacrimosissimam querimoniam nostrique periculosam profunda mentis nostrae meditatione circumspectando perpendentes considerare studiosius et curiosius caepimus, quid veritatis voce asseritur: «Hospes fui, et non recipistis me; nudus, et non cooperuistis me; esurivi, et non dedistis mihi manducare; sitiivi, et non dedistis mihi potum etc.»; «et quamdiu non fecistis uni de his minimis, nec mihi fecistis»; «ite ergo in ignem aeternum». Unde nimio terrore perculsi, quia pro specialibus nostris usibus hospitalitatem subduxeramus pauperum, considerare etiam caepimus, quod et sine dubio credimus, quia ipse Christus per semetipsum in pauperibus et hospitibus recipitur, sicut ipse dixit: «Hospes fui, et collegistis me; nudus, et cooperuistis me», quod evidentissime nobis postea manifestavit quando de medietate partitae clamidis beati Martini semetipsum indultum beatissimis angelorum agminibus in caelo ostendit dicens: «Martinus adhuc catecuminus hac me veste contextit». «Esurivi, et dedistis mihi manducare et cetera». Perpendentes igitur quia non solum ex nostris propriis rebus, neque Christo neque sancto Martino, unde pauperes recreantur non dederamus, verum etiam ut retulimus id quod summa fidelium devotio, ob suorum remissionem peccaminum, Deo omnipotenti et sancto Martino, ad sustentandos egenos, conferre studuerat, pro nostro arbitrio et voluntate abstuleramus, expoliantes Christum sanctumque

Martinum, et vestientes nosmetipsos iterum gravissime contristari caepimus, nosquemetipsos acriori invectione reprehendentes, censuimus satis superque scientes, quia res omnes quae ecclesiis ad sustentandos fideles conferuntur alimoniae quidem sunt pauperum, sed pretia peccatorum, sicut per prophetam Dominus dicit: «Peccata populi mei comedunt», et iterum scriptum est: «Qui abstulerit aliquid patri vel matri, morte moriatur». Scimus namque, quia pater noster Christus est, qui nos redemit, mater vero nostra est sancta Ecclesia, quae nos Christo per lavacrum sacri baptismatis spiritualiter parturit. Ergo qui subtrahit aliquid Christo Ecclesiaeque, ex rebus sibi a fidelibus collatis, ex quibus pauperes pasci et vestiri debent procul dubio morte perpetua moritur, sicut mortui sunt Ananias et Saphira, qui ex rebus, quas ipsi pauperibus sua propria voluntate se daturos promiserunt, injuste aliquid abstulerunt. Tot igitur ac tantis minis spiritalibus tantisque terroribus permoti, ne nos et supradictus senior et germanus noster dominus Odo rex; sub cujus tempore primo generalis hospitalitas ac pauperum receptio de monasterio Beati Martini, ipsius negligentia exciderat tam timenda et tam gravi quam supra meminimus, in die Iudicii percellamur iusti sententia Iudicis dicentis: «Quia hoc fecistis, ite in ignem aeternum». Providimus animabus nostris et cum consilio fidelium nostrorum, praetitulatam cellam beati Clementis martyris, quae ad hospitale pertinet pauperum, cum omnibus rebus sibi pertinentibus, ex quibus pauperes pascebantur, celeri et promptissima devotione in morem et ordinem restituimus priscum et ditioni reddidimus fratrum, eo quidem rationis et ordinis firmamento, ut Gualterius, alumnus praefati Adalelmi, qui hujus sanctae operationis exhortator omnium vice fratrum praecipuus et cooperatore extitit, per hujus nostrae auctoritatis testamentum simulque consensum fratrum, quandiu advixerit, ad usus pauperum et suorum ipsas res omnes quiete teneat, ordinet et possideat; sed post ipsius Gualterii excessum habeant propriam licentiam fratres, sicuti priscis temporibus ordinatum fuit, eligere pro tempore ex eodem semper grege unum de fratribus, omni probitate ac dapsilitate praecipuum, qui omnem oderit avaritiam, sitque erga pauperes et peregrinos consolator piissimus, qui suis confratribus ex eisdem rebus debitam alacriter reddat consolationem et pauperibus similiter debitum non neget auxilium; ipsique per consensum nostrum successorumque nostrorum Sancti Martini abbatum hospitale comittant pauperum; sicque quod sancti patres, nostri praedecessores Spiritu Sancto commoniti perpetualiter faciendum, ex praedictis rebus statuerunt, semper maneat inconvulsum. Unde jam tandem humiliter exposcimus omnes successores nostros Sancti Martini abbates, ut sicuti nos ex praefata nostra et fratris nostri praesumptione confudimur et culpamur, et ante divinam praesentiam nosmetipsos accusantes judicamus, ne in die Iudicii exinde judicemur; sic ipsi videant et omnimodis caveant, ne Christum sanctumque Martinum, uti nos feceramus, in suis pauperibus spoliare praesumant, sed potius vestiant et hujus nostrae auctoritatis restaurationem semper inviolabilem permanere sinant. Nostram etiam deinceps in hac tam saluberrima re et nostris animabus temporaliter et spiritaliter proficua ultraneam voluntatem et promptissimum consensum praesules sancti, Erbeinus scilicet Turonorum archiepiscopus, Raino Andecavorum episcopus, Fulcherius Namnetensium, Berno Aurelianensium, Aschericus Parisiorum, Otgerius Ambianensium, amplectentes et propria auctoritate firmantes potestate in beato Petro, apostolorum principe, sibi collata a Domino ligandi atque solvendi, ita eo dicente: «Quaecunque ligaveris super terram erunt ligata et in caelis, et quaecunque solveris super terram erunt soluta et in coelis, hujus siquidem virtutis confidentia nitentes, caeli aditum cupiditatis suae malitia obice clauserunt, sub anathematis vinculo, contra omnes eos qui hujus nostrae auctoritatis ac restaurationis seu correctionis, non solum ipsos praevaricatores, qui esse voluerint, verum etiam illos omnes qui

consentanei ipsorum et hortatores in hoc extiterint naevo, ita ut maledicti sint in omnibus locis et veniant super illos omnes maledictiones, quibus Deus omnipotens illos maledixit: «Qui dixerunt domino Deo: Recede a nobis, scientiam viarum tuarum nolumus» et «Hereditate possideamus sanctuarium Dei», «Veniat mors super illos et descendant in infernum viventes». Fiat pars et hereditas illorum ignis perpetui cruciatus, atque cum Dathan et Abiron, Juda atque Pilato ac reliquis omnibus sanctae legis praevaricatoribus et transgressoribus sententiam et cumulum aeternae damnationis percipiant, nisi citius resipuerint et se ab istiusmodi temeritate correxerint. Et, ut in Dei nomine a nobis certius facta esse credatur et semper inviolabilis conservetur manibus propriis sub signo sanctae crucis, eam corroboravimus et praetitulatos antistites nostrosque fideles ipsam auctoritatem subscribere et affirmare rogavimus.

Signum sanctae crucis domni Rotberti gloriosissimi abbatis, qui hanc sanctam auctoritatem fieri et confirmari rogavit.

Erbernus, misericordia Dei archiepiscopus, huic auctoritati subscripsit.

Ego Raino, Andecavorum episcopus, propria manu subscripsi.

Fulcherius, Namnetensium episcopus, subscripsit.

Berno, licet indignus, Aurelianensis episcopus, subscripsit.

Askericus, Parisiorum episcopus, hanc auctoritatem, rogante ipso Rotberto comite, firmavi.

Otgerius, episcophilax, roboravi.

Ego Aimo, abbas, subscripsi.

Signum Attonis, vicecomitis.

Signum Guarnegaudi, vicecomitis.

Signum Fulconis, vicecomitis.

Signum Rainaldi, vicecomitis.

Signum Maingaudi, vasalli.

Signum Gualcherii.

Signum Bernuini.

Signum Adalardi.

Signum Herici.

Signum Ernusti.

Signum Gerardi.

Signum Gualterii.

Signum Alberici.

Signum Ervei.

Signum Gandalberti.

Signum Gundachri.

Signum Sutgerii.

Signum Eudonis.

Signum Berardi.

Signum Teudonis.

Signum Widonis.

Signum Rotberti.

Signum item Galterii.

Signum Landrici.

Signum Bladonis.

Signum Odonis.

Data est autem hujus restitutionis auctoritas idus septembris, in civitate Turonis, anno .III.
post obitum domni Odonis regis, regnante domno Karolo rege.

Ego Archanaldus, gregis beati Martini levita, rogatus, scripsi et subscripsi.